

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

Галузь знань			29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійні програми			«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	4	120	32	32	-	56 год. в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) 6 год.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з навчальних курсів:	Вступ до спеціальності, Історія України, Історія української та зарубіжної культури, Історія міжнародних відносин
Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою	
Мета курсу:	ознайомлення здобувачів вищої освіти з класичними та новими теоретичними концепціями й підходами щодо міжнародних відносин, базовими поняттями, умовами та правилами взаємодії між державами. сформувані сучасне бачення теорії міжнародних відносин, особливостей наукового дослідження та трактування найважливіших явищ і процесів на міжнародній арені.

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 17– здатність працювати як автономно, так і у команді. ЗК 18– здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.	Передбачені стандартом: СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій. СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними. Передбачені робочою групою: СК15. Здатність оцінювати особливості та традиції політичної поведінки країн світу в контексті об'єктивних потреб і можливостей розвитку міжнародних стосунків.

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

Результати навчання, передбачені стандартом: ПН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних
--

відносин.

PH04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

PH07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси

Передбачені робочою групою:

PH 23. Розуміти події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Тема 1. Вступ. Теорія міжнародних відносин як навчальна дисципліна та напрям наукових досліджень	Лекція 1		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 1	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Методологічні проблеми теорії міжнародних відносин	Лекція 2		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 2	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 3. Учасники міжнародних відносин	Лекція 3		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 3	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 4. Видова структура та форми міжнародних відносин	Лекція 4		Лекція-візуалізація (Power Point). бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 4	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 5. Проблема класифікації наукових концепцій. Теорії ідеалізму	Лекція 5		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 5	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії

Тема 6. Політичний реалізм	Лекція 6		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 6	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 7. Неореалізм та неолібералізм	Лекція 7		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 8. Системні теорії модернізму	Лекція 8		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 7 Семінар 8	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 9. Теорії міжнародного середовища	Лекція 9		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 9	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 10. Міжнародні системи	Лекція 10		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 10	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 11. Міжнародні конфлікти	Лекція 11		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 12. Мирне співіснування та міжнародна співпраця	Лекція 12		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 11 Семінар 12	5	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Виконання контрольної роботи		10	Контрольна робота у формі тестів виконується протягом однієї академічної години. Студент одержує 1 бал за кожну вірну відповідь. Максимальна кількість балів, що отримує студент після її виконання – 10.
Підсумковий контроль знань		40	Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Екзаменаційний білет має тестову форму. Білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проектна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) –

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни

- 1) Актуальні проблеми міжнародних відносин
- 2) Актуальні проблеми політики
- 3) Вісник Київського національного національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Міжнародні відносини
- 4) Вісник Львівського національного національного університету. Серія: Міжнародні відносини
- 5) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»; Серія «Історія»
- 6) Зовнішні справи
- 7) Стратегічна панорама

1. Гнасевич Н. В. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» / Н. В. Гнасевич. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 163 с.
2. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин / М. Капітоненко. Чернівці: Книги - XXI, 2019. 272 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія міжнародних відносин» / Укл. Чістякова І. М., Кубко В. П., Кудлай І. В., Кривдіна І. Б. Одеса: ДУ ОП, 2021. 223 с.
4. Мальський М. Теорія міжнародних відносин : підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. / М. Мальський, М. Мацях. К. : Знання, 2007. 461 с.
5. Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин: навчальний посібник / Ю. П. Мателешко. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 156 с.
6. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / за ред. М.З. Мальського, Ю.М. Мороза. К.: Знання, 2010. 463 с.
7. Основи теорії міжнародних відносин. Навчальний посібник / Л. О. Дорош, М. В. Здоровега, О. Я. Івасечко, У. В. Ільницька, О. В. Кукарцев, Ю. Р. Лемко, Ю. Я. Тишкун, Я. Б. Турчин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 244 с.
8. Основи теорії міжнародних відносин: Навч. посібн. Львів: Академія сухопутних військ, 2010. 240 с.
9. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / [М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін.]; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2016. 540 с.
- 10.Троян С. С. Вступ до теорії міжнародних відносин: Навч. посібн. / С. С. *Троян*; К: НМЦВО, 2000. 139 с.
- 11.Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин: Навч. посіб. / В. Ф. Цимбалістий. 3-тє вид..доповн. та випр. Львів: Новий світ, 2007. 360 с.
12. Шепелев М. Теорія міжнародних відносин : Підручник / М. Шепелев. К. : Вища школа, 2004. 622 с.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації.
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності. У разі виявлення факту плагіату у виконаних роботах здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Для зарахування теми або частини теми здобувач надає відповідний сертифікат, де зазначені результати навчання та обсяг курсу (модуля) у годинах (кредитах ЄКТС). Передбачається зарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач вищої освіти прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів Жан-Моне модуль, K1, у межах якого вивчалась така ж дисципліна (його частина), або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі «Prometheus», Coursera та інших, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання (оцінку).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усний виступ, презентація,	Відповідь студента є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію,	5

дискусія, відповіді на питання	зроблені аргументовані висновки; відповідь обов'язково супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, а також знання спеціальної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, впевнено відповідає на додаткові запитання.	
	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст питань; відповідь супроводжується презентацією; у процесі підготовки доповіді студентом було використано основну літературу, відповідаючи на запитання студент виявляє знання лекційного матеріалу, в процесі викладання деяких позицій не вистачає достатньої глибини та аргументації; студент не впевнено відповідає на додаткові запитання, допускаючи, при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	4
	В цілому студент володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей викладає його основний зміст, виявляє знання лекційного матеріалу виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; під час підготовки відповіді не була використана рекомендована література; у відповіді допущено суттєві неточності та помилки.	3
	Бали нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, втім, відсутні глибокий та всебічний аналіз представленого матеріалу, а також його обґрунтування та аргументація; студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.	2
	Студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.	1
	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	0
Самостійна робота		
Тема 1	Вступ. Теорія міжнародних відносин як навчальна дисципліна та напрям наукових досліджень Розширити лекційний матеріал інформацією про традиції вивчення теорії міжнародних відносин у вищих навчальних закладах України, зокрема про науковий доробок професорів Харківського університету Д. І. Каченовського, В. П. Даневського, М. О. Таубе	5 годин
Тема 2	Методологічні проблеми теорії міжнародних відносин З'ясувати зміст та особливості наукової полеміки щодо головних дійових осіб у міжнародному середовищі	5 годин
Тема 3	Учасники міжнародних відносин Проаналізувати наукові дискусії щодо сутності обмеженої правосуб'єктності та сутність державоцентризму	4 години

Тема 4	Видова структура та форми міжнародних відносин Розширити лекційний матеріал конкретними прикладами ліберальної та протекціоністської економічної політики в сучасному світі	4 години
Тема 5	Проблема класифікації наукових концепцій. Теорії ідеалізму Зробіть порівняльний аналіз трактувань міжнародного аспекту в ідеалістичних політичних поглядах Платона та Аристотеля.	4 години
Тема 6	Політичний реалізм Розширити лекційний матеріал інформацією про розбіжності у теоретичних концепціях Г. Кісінджера та Р. Арона	4 години
Тема 7	Неореалізм та неолібералізм Проаналізувати етапи та сутність наукової полеміки між представниками неореалізму та неолібералізму та її значення для теорії міжнародних відносин	4 години
Тема 8	Системні теорії модернізму Зробити порівняльний аналіз основних теорій модернізму: теорії міжнародних систем; теорії конфлікту; теорії ігор; теорії прийняття рішень; теорії бюрократичного процесу зовнішньої політики; теорії міжнародної інтеграції; теорії взаємозалежності; теорії світового суспільства	4 години
Тема 9	Теорії міжнародного середовища Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням расово-антропологічних теорій Ж. де Гобіно О. Аммона, Ж. Ляпужа	4 години
Тема 10	Міжнародні системи Розширити лекційний матеріал інформацією про фактори, які найчастіше вважають складовими поняття «могутність держави» (географічні, демографічні, економічні, інфраструктурні, військові, політичні, історичні, психологічні)	4 години
Тема 11	Міжнародні конфлікти Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням наукових дискусій щодо фаз міжнародних конфліктів	4 години
Тема 12	Мирне співіснування та міжнародна співпраця Проаналізувати найважливіші форми міжнародної співпраці у сучасному світі	4 години
	Підготовка до написання контрольних робіт	6 годин
	Разом	56 годин